

Xuquuqda iyo waajibaadka shaqaalaha ee hoos yimaada nidaamka magdhawga shaqaalaha ee Minnesota

Wixii macluumaad dheeraad ah ee ku saabsan magdhawga shaqaalaha ama si aad
dukumeentigan ugu aragto Español, Hmoob ama Soomaali, booqo dli.mn.gov/wceeguide
ama sawir koodhka QR-ka.

Dukumeentigan waxaa loogu talagalay ujeeddooyin macluumaad oo keliya, wuxuuna si kooban u sharxayaa sida sharciyada Minnesota ee hadda jira loogu dabaqo dhaawacyada ama xanuunnada shaqada la xiriira. Waxaa loogu talagalay inuu bixiyo macluumaad aasaasi ah oo ku saabsan habka iyo dheefaha magdhawga shaqaalaha ee Minnesota. Ma aha sharaxaad dhammaystiran oo ku saabsan nidaamka magdhawga shaqaalaha, loomana jeedo inuu bixiyo talo sharci.

Waa maxay magdhawga shaqaalaha?

- Magdhawga shaqaalaha wuxuu ku siinayaa dheefo haddii aad ku dhaawacanto ama ku xanuunsato shaqada. Dheefaha waxaa laga yaabaa in la heli karo haddii dhaawacaaga ay shaqada sababtay ama haddii xaalad aad hore u qabtay ay shaqada uga sii dartay. Waxba kama beddelayso haddii adiga khaladkaagu ahaa.
- Dheefaha waxaa bixiya caymiska magdhawga shaqaalaha. Haddii aan si gaar ah looga dhaafin, dhammaan loo-shaqeeyayaasha Minnesota waa inay haystaan oo bixiyaan caymiska magdhawga shaqaalaha ama ay noqdaan kuwo iskood isu caymiya.
- Loo-shaqeeyahaaga waxaa laga rabaa inuu dhejiyo ogeysiis ay ku qoran yihiin magaca iyo cinwaanka shirkadda caymiska ama lagu sheegayo inuu iskiis isu caymiyey.
- Dheefaha magdhawga shaqaalaha waxaa ka mid noqon kara:
 - Bixinta kharashka daryeelka caafimaad ee la xiriira dhaawaca.
 - Bixinta qayb ka mid ah dakhliga kaa luma dhaawaca awgiis.
 - Dheefaha dhaawaca joogtada ah ee jirkaaga soo gaara.
 - Caawimaadda baxnaaninta xirfadeed haddii aadan ku noqon karin shaqadaada, xataa haddii sheegashadaada la diido.
 - Kharashka masaafada safarka iyo baarkinka si aad u hesho daaweyn caafimaad ama aad uga qaybqaadato hawlo gaar ah oo baxnaanin xirfadeed.
- Qaadashada dheefaha magdhawga shaqaalaha ee aadan xaq u lahayn waa xatooyo, waxaana baara Xafiiska Baarista Dambiyada ee Waaxda Badbaadada Dadweynaha.

Maxaa dhacaya ka dib marka aan dhaawacayga u soo sheego loo-shaqeeyahayga?

- Hel daaweyn kasta oo caafimaad oo lagama maarmaan ah sida ugu dhakhsaha badan. Haddii dhakhtarkaaga xaddido shaqada aad qaban karto ama uu gebi ahaanba shaqada kaa joojiyo, codso caddayn qoraal ah oo ku saabsan xaddidaadahaas. Haddii loo-shaqeeyahaaga aanu hoos iman qorshe daryeel oo la maamulo oo shahaado haysta (CMC), waxaad daaweyn ka heli kartaa dhakhtar aad adigu doorato. Loo-shaqeeyahaaga waa inuu qoraal kugu ogeysiiyaa haddii uu hoos yimaado qorshe CMC ah.
- U sheeg loo-shaqeeyahaaga xaddidaad kasta oo lagugu sameeyey shaqada iyo haddii aad u baahan tahay inaad shaqada fasax uga qaadata daaweyn caafimaad awgeed.
- U sheeg shirkadda caymiska wixii isbeddel ah ee ku yimaada awooddaada shaqo. Waa inaad sidoo kale u sheegtaa loo-shaqeeyahaaga iyo shirkadda caymiska marka aad qorshaynayso inaad shaqada ku noqoto.
- Loo-shaqeeyahaaga waa inuu buuxiyaa foomka Warbixinta Koowaad ee Dhaawaca (First Report of Injury) oo uu u diro shirkadda caymiska ee loo-shaqeeyaha 10 maalmood gudahood marka uu ogaado inaad dhaawacantay oo aad shaqada ka maqneyd.
- Shirkadda caymiska waa inay si degdeg ah u baarto sheegashadaada. Waxaa lagu siin doonaa lambarka sheegashada, waxaana laga yaabaa inuu kula soo xiriiro qofka shirkadda caymiska u qaabilsan sheegashooyinka si uu macluumaad dheeraad ah kuu weydiyo.
- La shaqee dhammaan codsiyada macluumaadka ee ku saabsan sheegashadaada. Sharciga wuxuu u oggolaanayaa shirkadda caymiska magdhawga shaqaalaha inay hesho macluumaadka caafimaad ee la xiriira dhaawacaaga shaqada iyada oo aan oggolaanshahaaga loo baahnayn, laakiin waa inay qoraal kugu ogeysiisaa marka ay macluumaadkaas codsanayso. Shirkadda caymiska ma heli karto diiwaannada kale ee caafimaadka ilaa aad saxiixdo oggolaansho qoraal ah.
- 14 maalmood gudahood ka dib marka loo-shaqeeyahaaga ogaado inaad shaqada ka maqneyd saddex maalmood ama ka badan ama aad mushaar lumisay dhaawaca aad sheegatay awgiis, shirkadda caymiska waa inay gudbisaa foomka Ogeysiiska Go'aaminta Mas'uuliyadda Aasaasiga ah ee Shirkadda Caymiska (NOPLD), kaas oo lagugu ogeysiinayo inay aqbashay ama diidday sheegashadaada.

Maxaa dhacaya haddii shirkadda caymiska aqbasho sheegashadayda?

- Haddii sheegashadaada la aqbalo, waxaa laga yaabaa inaad xaq u yeelato dheefaha magdhawga shaqaalaha. Dheefaha waxaa lagu bixiyaa isla inta jeer ee mushaharkaaga shaqada

lagu siiyo, waana in waqtigooda lagu bixiyaa. Dheefaha mushaharka kaa lumay waa in la bilaabaa bixintooda 14 maalmood gudahood ka dib marka loo-shaqeeyahaagu ogaado inaad shaqada ka maqneyd saddex maalmood ama ka badan.

- Shirkadda caymiska waxay kaa codsan kartaa inaad baaritaan u tagto dhakhtar ay iyada dooratay, kaas oo inta badan loo yaqaan baaritaan caafimaad oo madax-bannaan (IME). Haddii aad diido inuu dhakhtarku ku baaro, shirkadda caymiska waxay joojin kartaa dheefahaaga. Shirkadda caymisku waa inay kuu soo celisaa kharashka masaafada safarka iyo kharashaadka kale ee aad ku bixisay tagitaanka IME, oo ay ku jiraan kharashaadka hoteelka iyo cuntada, iyadoo ku xiran masaafada aad u safreyso si aad halkaas u tagto.

Maxaa dhacaya haddii shirkadda caymisku diido sheegashadayda?

- Haddii shirkadda caymiska diido sheegashadaada, foomka NOPLD waa inuu si cad u sharxaa xaqiiqooyinka iyo sababaha ay shirkadda caymiska u adeegsanayso inay ku diido sheegashadaada.
- Haddii sheegashadaada la diiday oo aad u baahan tahay caawimaad lataliye baxnaanin oo aqoon u leh (QRC) si aad shaqada ugu noqoto, waxaad la xiriiri kartaa qaybta Baxnaaninta Xirfadeed ee DLI lambarka 651-284-5038 ama 888-772-5500, waxaadna codsan kartaa la-talin baxnaanin. [Lambarka taleefonka koowaad hal sadar ayaa lagu hayey.]
- Haddii aadan ku raacsanayn diidmada shirkadda caymiska, la xiriir qofka shirkadda caymiska u qaabilsan sheegashooyinka ee gacanta ku haya sheegashadaada. Haddii aadan ku qanacsanayn oo aad weli diidan tahay go'aanka, waxaad:
 - La xiriiri kartaa Xarunta Caawinta Magdhawga Shaqaalaha ee DLI helpdesk.dli@state.mn.us, 651-284-5005 (riix 3) ama 800-342-5354 (riix 3) si aad wax uga ogaato fursadaha kuu bannaan. [[Isla sidaas.]
 - U gudbin kartaa foomka Codsiga Sheegashada Shaqaalaha (Employee's Claim Petition) Maxkamadda Dhegeysiyada Maamulka.
 - La xiriiri kartaa qareen kuu sharxi kara xuquuqdaada oo gudbin kara waraaqaha lagaga doodayo diidmada.

Maxaan samayn karaa haddii aan su'aalo qabo ama dhibaatooyin iga haystaan sheegashadayda?

- Sheegashooyin badan oo magdhawga shaqaalaha ah ayaa la bixiyaa iyada oo aan wax dhibaato ahi jirin. Hase yeeshee, haddii sheegashadaada la diido, aadan helin dheefaha saxda ah, aadan helin lacag-celinta saxda ah ee masaafada safarka ama kharashaadka, dheefahaaga la joojiyo ama aad qabto su'aalo kale, waxaad:
 - La xiriiri kartaa qofka shirkadda caymiska u qaabilsan sheegashooyinka.
 - La xiriiri kartaa Xarunta Caawinta Magdhawga Shaqaalaha ee DLI helpdesk.dli@state.mn.us, 651-284-5005 (riix 3) ama 800-342-5354 (riix 3). [[Isla sidaas.]
 - La xiriiri kartaa Xafiiska Dhexdhexaadiyaha Magdhawga Shaqaalaha dli.ombudsman@state.mn.us, 651-284-5013 ama 800-342-5354. [[Isla sidaas.]
- Haddii aad DLI kala xiriirto sheegashadaada magdhawga shaqaalaha, waxaa laga yaabaa in lagu weydiyo inaad bixiso xog gaar ah ama qarsoodi ah (lambarkaaga Sooshal Sekuuritiga ama lambarka aqoonsiga shaqaalaha (WID), oo ah lambar gaar ah oo sagaal god ka kooban oo DLI u qoondeyso sheegashadaada). Waad diidi kartaa inaad bixiso xogtaas, laakiin markaas DLI waxaa laga yaabaa inaysan awoodin inay kaa caawiso su'aashaada ama dhibaataada.
- Haddii aad qabto muran la xiriira dheefaha caafimaadka ama baxnaaninta xirfadeed, waxaad muran ka bilaabi kartaa DLI adigoo adeegsanaya Work Comp Campus oo laga heli karo campus.dli.mn.gov/user/login. Shaqaalaha aanu qareen wakiil ka ahayn waxay muranka ku gudbin karaan Campus ama waxay DLI boostada ugu diri karaan foom buuxsan.
- Haddii dheefahaaga caafimaad lagu bixiyo qorshe CMC ah, waa inaad marka hore isticmaashaa habka xallinta khilaafaadka ee qorshaha CMC si loo xalliyo khilaafaadka ku saabsan daryeelka caafimaadka.
- Ururrada shaqaalaha iyo loo-shaqeeyayaasha qaarkood, gaar ahaan kuwa ka jira warshadaha dhismaha, waxay leeyihiin habraacyo gaar ah oo ay tahay in la raaco marka khilaafaadka la xallinayo. La xiriir wakiilka ururkaaga shaqaalaha si aad u hesho macluumaad dheeraad ah.
- Waxaad la xiriiri kartaa oo kala hadli kartaa sheegashadaada qareen ku takhasusay magdhawga shaqaalaha oo kuu sharxi kara xuquuqdaada. Qareennada intooda badan waxay bixiyaan la-talin bilaash ah. Qareennada waxay dalban karaan khidmad oo keliya haddii ay ku guulaystaan inay kuu xalliyaan muran ku saabsan dheefaha

Talooyin waxtar leh oo loogu talagalay shaqaalaha dhaawacmay

- Marna uma baahnid inaad qof lacag siiso si aad u hesho dheefahaaga.
- Habka magdhawga shaqaalaha wuxuu keenaa waraaqo badan oo ay is dhaafsadaan loo-shaqeeyahaaga, shirkadda caymiska magdhawga shaqaalaha iyo DLI. Waa muhiim inaad hayso macluumaadka soo socda:
 - Nuqullo ka mid ah dhammaan waraaqaha la xiriira dhaawacaaga, sida waraaqaha, foomamka, jeegagga dheefaha, jeeg-yaraha magdhawga, biilasha caafimaadka iyo – gaar ahaan – foomamka Warbixinta Koowaad ee Dhaawaca (First Report of Injury) iyo NOPLD.
 - Diiwaanka masaafada aad safartay iyo kharashaadka baarkinka ee booqashooyinka caafimaadka iyo safarrada kale ee la xiriira dhaawacaaga.
 - Qoraallo ku saabsan wicitaannada taleefonka ee aad samaysay ama laguu soo diray ee ku saabsan dhaawacaaga iyo dukumeenti kasta, oo ay ku jiraan dukumeentiyada ka yimid loo-shaqeeyahaaga, shirkadda caymiska magdhawga shaqaalaha ama DLI.
 - Macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan magdhawga shaqaalaha waxaa laga heli karaa bogga internetka ee dli.mn.gov/workers/workers-compensation-workers, oo ay ku jiraan hagaha shaqaalaha oo faahfaahsan ee nidaamka magdhawga shaqaalaha ee Minnesota, kaas oo laga heli karo dli.mn.gov/wceeguide.
- DLI waxay kuu oggolaanaysaa inaad internetka ka hesho macluumaadka sheegashadaada magdhawga shaqaalaha adigoo adeegsanaya boggeeda internetka ee Work Comp Campus. Waxaad internetka ka heli kartaa macluumaadka sheegashadaada 24 saacadood maalintii, toddobada maalmood ee toddobaadka. Si aad u isticmaasho Campus, waa inaad akoon ka samaysataa campus.dli.mn.gov/user/login. Wixii macluumaad dheeraad ah ee ku saabsan Campus, booqo dli.mn.gov/business/workers-compensation/work-comp-campus.
- Marka laga reebo shaqaalaha DLI, waxa ku jira faylkaaga magdhawga shaqaalaha waxaa eegi kara: adiga (shaqaalaha); loo-shaqeeyahaagii waqtigii dhaawaca dhacay; shirkadda caymiska ee loo-shaqeeyahaaga; wakiil ka socda loo-shaqeeyaha ama shirkadda caymiska; dadka ku tiirsanaa shaqaale dhintay; ama qof kasta oo kale oo haysta oggolaansho qoraal ah oo adiga ama dadka kugu tiirsan ay bixiyeen. Eeg Xeerarka Minnesota, qaybta 176.231, qayb-hoosaadyada 9-9b, si aad u hesho macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan cidda heli karta faylkaaga magdhawga shaqaalaha.
- Qasab kuguma aha inaad wacdo Xarunta Caawinta DLI ama dhexdhexaadiyaha. Xarunta Caawinta iyo dhexdhexaadiyuhu way kuu diyaar yihiin haddii aad qabto dhibaatooyin ama su'aalo, laakiin waa inaan loo adeegsan xaqiijinta in la helay macluumaad guud oo ku saabsan magdhawga shaqaalaha ama sheegashadaada.